

DÔVODOVÁ SPRÁVA

A. Všeobecná časť

Dôvodom predloženia návrhu nariadenia vlády Slovenskej republiky, ktorým sa vyhlasuje chránený areál Široká (ďalej len „návrh nariadenia vlády“), je splnenie požiadavky vyplývajúcej z čl. 4 ods. 4 smernice Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (Ú. v. ES L 206, 22.7.1992; Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, kap. 15/zv. 2) v platnom znení (ďalej len „smernica 92/43/EHS v platnom znení“), podľa ktorého členské štáty určia lokality uvedené v zozname lokalít európskeho významu ako osobitné chránené územia a stanovia priority v oblasti ochrany a potrebné opatrenia, najneskôr do šiestich rokov. Tento proces je potrebné urýchliť aj vzhľadom na konanie o porušení vedené zo strany Európskej komisie (EK), ktoré sa týka nedostatočného vyhlasovania lokalít európskeho významu a stanovenia cieľov ochrany a opatrení na ich dosiahnutie (napr. v rámci programov starostlivosti) (konanie č. 2019/2141 v štádiu formálneho oznámenia).

Na základe uvedeného ustanovenia vypracovala Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky (ŠOP SR) návrh na vyhlásenie chráneného areálu (CHA) Široká, ktorý má zabezpečiť primeranú ochranu územiu, ktoré je súčasťou európskej sústavy chránených území Natura 2000.

Súčasťou navrhovaného CHA Široká je územie európskeho významu s označením SKUEV0119 Široká, ktoré bolo zaradené do národného zoznamu území európskeho významu schváleného v roku 2004 vládou Slovenskej republiky a v roku 2008 Európskou komisiou. Podľa § 27 ods. 1 písm. b) zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) sa územím európskeho významu rozumie územie v Slovenskej republike tvorené jednou alebo viacerými lokalitami, ktoré sú zaradené v národnom zozname týchto lokalít obstaraným Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej len „MŽP SR“) a prerokovaným s Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky. SKUEV0119 Široká bolo zaradené do výnosu Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 3/2004-5.1 zo 14. júla 2004, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu (ďalej len „výnos MŽP SR č. 3/2004-5.1“) a do rozhodnutia Komisie 2008/26/ES z 13. novembra 2007, ktorým sa podľa smernice Rady 92/43/EHS prijíma zoznam lokalít európskeho významu v Panónskej biogeografickej oblasti (Ú. v. EÚ L 12, 15.1.2008) (ďalej len „rozhodnutie 2008/26/ES“). Rozhodnutie 2008/26/ES bolo ďalej aktualizované novšími rozhodnutiami a aktuálne je účinné vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2020/98 z 28. novembra 2019, ktorým sa v prípade panónskeho biogeografického regiónu prijíma jedenásta aktualizácia zoznamu lokalít s európskym významom (Ú. v. EÚ L 28, 31.1.2020) (ďalej len „vykonávacie rozhodnutie (EÚ) 2020/98“). Názov chráneného územia bol štandardizovaný rozhodnutím Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky č. P-101/2009 z 12.1.2009.

Výmera CHA Široká je 203,57 ha. Vo výnose MŽP SR č. 3/2004-5.1 je uvedená výmera 205,01 ha, ktorá bola aktuálna pri zaradení lokality do národného zoznamu území európskeho významu. Aktuálna výmera CHA Široká oproti výmere vo výnose MŽP SR č. 3/2004-5.1 bola znížená z dôvodu úpravy hraníc podľa aktuálneho stavu katastra nehnuteľností. Pre celý CHA Široká je navrhnutý druhý stupeň ochrany podľa § 13 zákona, ktorý zodpovedá stupňu ochrany, stanovenému v predbežnej ochrane územia vo výnose MŽP SR č. 3/2004-5.1. Ochranné pásmo CHA Široká sa nevyhlasuje.

Účelom vyhlásenia navrhovaného CHA Široká je zabezpečenie priaznivého stavu predmetu ochrany CHA Široká, ktorým sú dva prioritné biotopy európskeho významu Pi1 Vnútrozemské panónske pieskové duny (2340*) a Tr4 Panónske travinnobylinné porasty na pieskoch (6260*), biotop národného významu Ls6.1 Kyslomilné borovicové a dubovo-borovicové lesy, biotopy štyroch druhov živočíchov európskeho významu fuzáč veľký (*Cerambyx cerdo*), roháč obyčajný (*Lucanus cervus*), netopier obyčajný (*Myotis myotis*), netopier brvitý (*Myotis emarginatus*), biotopy jedenástich druhov živočíchov národného významu užovka hladká (*Coronella austriaca*), ropucha zelená (*Bufo viridis*), jašterica zelená (*Lacerta viridis*), netopier Brandtov (*Myotis brandtii*), netopier fúzatý (*Myotis mystacinus*), netopier hrdzavý (*Nyctalus noctula*), očkáň bielopásy (*Hipparchia alcyone*), očkáň metlicový (*Hipparchia semele*), vretienka smldníková (*Zygaena cynarae*), kováčik (*Ampedus ruficeps*), slepúch lámavý (*Anguis fragilis*) a biotopy troch druhov rastlín národného významu kolenec jarný (*Spergula morisonii*), kavyl piesočný (*Stipa borysthena*) a tezdálka piesočná (*Teesdalia nudicaulis*). Oproti výnosu MŽP SR č. 3/2004-5.1 boli ako predmet ochrany CHA Široká doplnené biotopy druhov európskeho významu fuzáč veľký a roháč obyčajný a biotopy druhov rastlín a živočíchov národného významu. Ciele ochrany sú stanovené v projekte ochrany spracovanom ako podklad na vyhlásenie CHA Široká a sú rozpracované v programe starostlivosti. Program starostlivosti o CHA Široká je spoločne s projektom ochrany zverejnený na webovom sídle ŠOP SR na adrese <http://www.sopsr.sk/pochasiroka/>.

Celý CHA Široká sa nachádza v území s trvalým zákazom vstupu v zmysle § 9a ods. 2 zákona č. 281/1997 Z. z. o vojenských obvodoch a zákon, ktorým sa mení zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 222/1996 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky Ministerstva obrany Slovenskej republiky č. 114/2012 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o spôsobe označenia územia vojenského obvodu a jeho častí, nápisoch na tabuliach, vzore tabúl a o spôsobe ich umiestnenia na území vojenského obvodu.

Územie navrhovaného CHA Široká je vymedzené slovným opisom hraníc, zoznamom parciel a mapovým vymedzením. Celé územie CHA Široká je súčasťou Vojenského obvodu Záhorie, ktorý nepodlieha územnoplánovacej dokumentácii regiónu a dotknutých obcí. Pri vojenskej čin-

nosti tu nedochádza k stretom záujmov s cieľmi ochrany územia, práve naopak, zachovanie vojenskej činnosti je pre územie kľúčové.

Zámer vyhlásiť CHA Široká bol v zmysle § 50 zákona oznámený Okresným úradom Bratislava dňa 28. novembra 2013. Zo strany Ministerstva obrany Slovenskej republiky boli k zámeru vyhlásiť CHA Široká, ako aj k programu starostlivosti o CHA Široká, vznesené pripomienky, ktorých zapracovanie bolo doriešené na rokovaníach v roku 2017 (dňa 26. mája 2017 a 7. augusta 2017) a v roku 2018 bola vzájomne odsúhlasená aj finálna úprava projektu ochrany a programu starostlivosti o tento navrhovaný CHA. Následne ŠOP SR v súčinnosti s MŽP SR upravila ciele ochrany CHA Široká v zmysle rokovaní s EK a upozornení EK v rámci konania o porušení č. 2019/2141.

Návrh nariadenia vlády bude mať negatívny vplyv na rozpočet verejnej správy, ktorý je rozpočtovo zabezpečený. Predpokladané sú výdavky na označenie chráneného areálu v zmysle zákona a vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 24/2003 Z. z.“) a na vykonanie manažmentových opatrení. Finančné prostriedky sú zabezpečené v rozpočte kapitoly MŽP SR, a to v rozpočte ŠOP SR, príspevkovej organizácii v zriaďovateľskej pôsobnosti MŽP SR. Pri všetkých manažmentových opatreniach sa bude postupovať na základe spoločnej dohody medzi správcom územia a pracovníkmi ŠOP SR.

Predkladaný materiál je bez vplyvov na manželstvo, rodičovstvo a rodinu, podnikateľské prostredie, informatizáciu spoločnosti, služby verejnej správy pre občana a bez sociálnych vplyvov. Bude mať pozitívny vplyv na životné prostredie.

Návrh nariadenia vlády je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, nálezmi ústavného súdu Slovenskej republiky, medzinárodnými zmluvami a inými medzinárodnými dokumentmi, ktorými je Slovenská republika viazaná, zákonmi, ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi a súčasne je v súlade s právom Európskej únie.

B. Osobitná časť

K § 1 a prílohe č. 1

Vyhlasuje sa CHA Široká. Súčasťou CHA Široká je územie európskeho významu SKUEV0119 Široká, ktoré bolo do národného zoznamu území európskeho významu zaradené výnosom MŽP SR č. 3/2004-5.1.

Vymedzuje sa územie CHA Široká prostredníctvom katastrálneho územia a príslušného okresu, ďalej sa uvádza výmera CHA Široká a kde je možné nájsť podklady, v ktorých je zakreslená hranica CHA Široká. Pre potreby praxe budú na Okresnom úrade Malacky uložené grafické podklady, v ktorých je zakreslená hranica CHA Široká. Ďalším zdrojom informácií o CHA Široká a o vymedzení jeho hranice je Štátny zoznam osobitne chránených častí prírody a krajiny (ďalej len „štátny zoznam“), do ktorého sa podľa § 51 ods. 4 zákona zapíše CHA Široká po vyhlásení jeho ochrany. Štátny zoznam, ako aj výpisy z neho, sú verejnosti prístupné a sú uložené na príslušných orgánoch ochrany prírody. Zdrojom informácií je aj kataster nehnuteľností, keďže chránené územie je predmetom evidencie katastra nehnuteľností. V zmysle § 51 ods. 5 zákona správa katastra nehnuteľností na základe podkladov predložených MŽP SR vyznačí chránené územie v katastri nehnuteľností po jeho zápise do štátneho zoznamu. V katastri nehnuteľností bude CHA Široká evidovaný jednak v súbore geodetických informácií (zobrazením hranice, pričom platí, že vyznačením hranice sa nevytvára nová parcela), ako aj v súbore popisných informácií (kódom druhu chránenej nehnuteľnosti „103 chránený areál“). Spôsob vymedzenia hranice CHA Široká v prílohe č. 1 k vlastnému materiálu tvorí popisná časť, zoznam parciel a mapa CHA Široká. Ciele ochrany CHA Široká, opatrenia na dosiahnutie cieľov ochrany CHA Široká a zásady využívania územia upravuje program starostlivosti o CHA Široká podľa § 54 ods. 5 zákona.

V súlade s požiadavkami na obsahové náležitosti všeobecne záväzného právneho predpisu, ktorým sa vyhlasuje územie európskeho významu za osobitne chránené územie v zmysle smernice 92/43/EHS v platnom znení, sa v rámci podrobností o územnej ochrane vymedzuje aj názov lokality, teda názov územia európskeho významu, ktoré má byť vyhlásené za chránené územie, všeobecný účel vyhlásenia chráneného územia a uvádza sa údaj o tom, akým spôsobom budú pre toto územie zavádzané a realizované ochranné opatrenia.

K § 2 a prílohe č. 2

Upravujú sa účel a predmet ochrany CHA Široká. CHA Široká je navrhovaný z dôvodu ochrany dvoch prioritných biotopov európskeho významu Pi 1 Vnútrozemské panónske pieskové duny (2340*), Tr4 Panónske travinno-bylinné porasty na pieskoch (6260*) a biotopu národného významu Ls6.1 Kyslomilné borovicové a dubovo-borovicové lesy. Podľa § 2 ods. 2 písm. t) zákona prioritný biotop je biotop európskeho významu, ktorého ochrana má zvláštny význam vzhľadom

na podiel jeho prirodzeného výskytu v Európe. Prioritné biotopy sú označené symbolom *. Biotopy európskeho významu a biotopy národného významu sú označené v súlade s prílohou č. 1 k vyhláške č. 24/2003 Z. z.

Predmetom ochrany sú aj biotopy štyroch druhov živočíchov európskeho významu fuzáč veľký (*Cerambyx cerdo*), roháč obyčajný (*Lucanus cervus*), netopier obyčajný (*Myotis myotis*), netopier brvitý (*Myotis emarginatus*), biotopy jedenástich druhov živočíchov národného významu užovka hladká (*Coronella austriaca*), ropucha zelená (*Bufo viridis*), jašterica zelená (*Lacerta viridis*), netopier Brandtov (*Myotis brandtii*), netopier fúzatý (*Myotis mystacinus*), netopier hrdzavý (*Nyctalus noctula*), očkáň bielopásy (*Hipparchia alcyone*), očkáň metlicový (*Hipparchia semele*), vretienka smldníková (*Zygaena cynarae*), kováčik (*Ampedus ruficeps*), slepúch lámavý (*Anguis fragilis*) a biotopy troch druhov rastlín národného významu kolenec jarný (*Spergula morisonii*), kavyl piesočný (*Stipa borysthena*), tezdálka piesočná (*Teesdalia nudicaulis*). Druhy, ktorých biotopy sú predmetom ochrany územia, sú zaradené do príloh č. 4 a č. 6 k vyhláške č. 24/2003 Z. z.

K § 3

Na celom území navrhovaného CHA Široká platí druhý stupeň ochrany podľa § 13 zákona.

K § 4

Účinnosť nariadenia vlády sa vzhľadom na predpokladanú dĺžku legislatívneho procesu a potrebnú legisvakačnú lehotu navrhuje na 1. marec 2021.